

Duna–Tisza Közi Falugondnoki Hírlevél

X. évfolyam, 36. szám

2007/1.

Legyen jó, tegyen jót!

Adjon esélyt másnak és adjon
esélyt magának, hogy jobb legyen!

Sokszor elég csak

1 mozdulat. 1 szó. 1 perc. 1%.

Ajánlja fel adója 1%-át
egyesületünknek!

Adószámunk: 18355525-1-03

Egyesületünk támogatása

Egyesületünk folyamatos működéséhez – a pályázati program- és működésfinanszírozás mellett – az egyéni tagdíjak és a falugondnokságokat működtető települések támogatása jelentős segítséget nyújtott a 2006. évben is.

A támogatásokból és tagdíjakból részben finanszírozni tudtuk az egyesületi hírlevelet, a kunfehértói családi napot, a lakiteleki képzést, a veszprémi tapasztalatcserét és több más falugondnoki rendezvényt is. A Duna–Tisza Közi Falugondnoki Hírlevelet 6 alkalommal 500-500 példányban megjelentettük, s térségünkbeli minden falu- és tanyagondnoknak és minden falugondnoki szolgálatot működtető önkormányzatnak és partnereinknek is eljuttattuk. Rendezvényeinken falu- és tanyagondnokok, települési polgármesterek és jegyzők, valamint intézményvezetők is szép számban képviseltették magukat.

Köszönjük mindazok segítségét, akik hozzájárultak, hogy a 2006. esztendőben is sikeres programokat és eredményes működést tudhatunk magunk mögött!

Egyesületünk idén is tervezi a már hagyománnyá vált rendezvények folytatását, a hírlevél folyamatos megjelentetését, s februárban a 2007. évi Alföldi Falugondnoki Kalendárium kiadását. Ezért ebben az évben is számítunk az önkormányzatok támogatására, és az egyesületi tagok tagdíjaira. Egy-egy önkormányzatnak jelképes összeg az, ami egyesületünknek a folyamatos működés, kapcsolattartás, pályázati önrész lehetőségét jelenti. Ezért kérünk minden önkormányzatot, támogassa működésünket.

Arany János:

Alkalmi vers

Az új évet (ócska tárgy!)

Kell megénekelnem,

Hálálkodva, ahogy illik,

Poharat emelnem.

Mit van mit kívánni még

Ily áldott időben? -

Adjon Isten, ami nincs,

Ez új esztendőben.

Olcsó legyen a kenyér,

A gabona áros;

Jól fizesse a tinót

S nyerjen a mészáros,

Mérje pedig szöszön-boron,

Font kijárja bőven.

Adjon Isten, ami nincs,

Ez új esztendőben.

Senkinek a nyakára

Ne vigyenek kontót;

Valaki csak ráteszen,

Nyerje meg a lottót;

Annyi pénzünk legyen, hogy!

Még pedig pengőben.

Adjon Isten, ami nincs,

Ez új esztendőben.

Szegény ember malacának

Egy híja se essék;

Messze járjon dög, halál,

Burgonya-betegség;

Orvos, bakó a díját

Kapja heverőben.

Adjon Isten, ami nincs,

Ez új esztendőben.

Tücski-hajcski baromnak

Sokasuljon lába;

Boci járjon mezőre,

Gyermek iskolába;

Gyarapodjék a magyar

Számra, mint erőben.

Adjon Isten, ami nincs,

Ez új esztendőben.

Kívül, belül maradjon

Békében az ország;

A vásárra menőket

Sehol ki ne fosszák.

Béke legyen a háznál

És a szívredőben.

Adjon Isten, ami nincs,

Ez új esztendőben.

A bíró is, mint eddig,

Tisztét jól betöltse:

Víz kedviért a babát

Soha ki ne öntse;

Emberiség, igazság

Egyik serpenyőben.

Adjon Isten, ami nincs,

Ez új esztendőben.

Zenebona, babona,

Huzavona vesszen!

Visszavonás, levonás

Minket ne eposszen.

Legyen egység, türelem,

Hit a jövőndőben.

Adjon Isten, ami nincs,

Ez új esztendőben.

Nagy uraink (ha élnek)

Nőjenek nagyobbra;

Áldozzanak, legyen is mit,

Mégse üssék dobra;

Nemzetiségünk mellett

Buzogjanak hőn.

Adjon Isten, ami nincs,

Ez új esztendőben.

Író pedig írónak

Szemét ki ne ássa, -

Ne is legyen az idén

Napfogyatkozása

Jó erkölcs-, eszme-, hírnév-,

S előfizetőben.

Adjon Isten, ami nincs,

Ez új esztendőben.

Mire üssek még pohárt?

Asszonyi hűségre?

Barátság-, polgár-erény-,

Vagy mi más egyébbre?

Hiszen ezek közöttünk

Vannak kelendőben.

Tudj' Isten, mi minden nincs

Ez új esztendőben!

(1853)

Biciklik a rászorulóknak

Ötszáz hamis márkajelzéssel ellátott, ezért elkobzott biciklit osztott szét a Falugondnokok Duna–Tisza Közi Egyesülete segítségével a Magyar Máltai Szeretetszolgálat tavaly karácsonykor. A máltai szeretetszolgálatnál úgy gondolták: a falu- és tanyagondnokok tudják a legjobban, településeinken hol van a legnagyobb szükség a kerékpárokra.

A járgányokat azért kobozta el a rendőrség, mert hamis márkajelzést viseltek. A Máltai Szeretetszolgálat azonban végül elérte, hogy ezek a járművek ne kerüljenek megsemmisítésre, hanem adják oda olyan rászorulóknak, akiknek erre a közlekedéshez szükségük van. Kozma Imre atya, a Máltai Szeretetszolgálat vezetője szerint az is nagy eredmény, hogy sikerült elérni, hogy ezeket a bűncselekmény miatt elkobzott – de nem lopott, és teljesen működőképes kerékpárokat ne zúzzák be. A tárolás során megrongálódott bicikliket azonban csak komoly munkával

és anyagi ráfordítással lehetett helyreállítani, hiszen nagy részük évek óta porosodott a hatóság raktáraiban. Fejlesztést okozott az is, hogyan találják meg a megfelelő családokat: ekkor merült fel, hogy talán a tanyagondnok, mint a szociális jelzőrendszer alkalmas volna erre a feladatra is. A Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesületének tagjai fejenként hat személyt javasolhattak, aki véleményük szerint rászorul az ajándék biciklire, ebből választotta ki a Magyar Máltai Szeretetszolgálat bizottsága azt az ötszázat, akinek kevéssel karácsony előtt a tanyagondnoki furgonból kiemelték az új kerékpárt.

Tanyán a kerékpár nem annyira játék, inkább közlekedési eszköz. Különösen nagycsaládosoknál lehet abból gond, hogy a család nem tud elegendő kerékpárt vásárolni, ami megnehezíti az iskolába vagy boltba járást. Külön gondolkodást igényelt az is, hogy a tanyagondnokok megfelelő pályázati taktikát válasszanak. Polyák Tibor fülöpjakabi falugondnok például azt látta

Szolgálatunkkal jobb lehet a világ

Azt gondolom, hogy a falu- és tanyagondnoki munkában akárcsak a mi önkéntes munkánkban ritkán van alkalmunk a pihenésre, hiszen ez a tevékenység az egész életünket átszövi és viszonylag ritkán szoktunk megállni és ünnepelni. Azt is ritkán tesszük meg, hogy munkánkat számba vesszük, megnézzük, mit végeztünk.

Amikor azon gondolkodtam, hogy melyek azok a közös pontok, amelyek a két szolgálatot (a falu- és tanyagondnokit és a máltai szeretetszolgálatot) összekapcsolják, akkor mindjárt adódott az első kézenfekvő gondolat. Mindkettőnk nevében nem a szolgáltatás, hanem a szolgálat szó szerepel, azaz valamennyien olyan tevékenységet végzünk, amely másoknak a hasznára, jobblétére szolgál és ezért tevé-

kenykedünk akár hivatásosként, akár önkéntesként. Prohászka Ottokár írta egyhelyütt, hogy ha csak egy esetben is jó érzelmet ébresztettünk valakiben, higgyük, hogy ezzel is jobb lett a világ. Nagyon fontos az, hogy ezek a szolgálatok, rendkívül nagy elkötelezettséget és nagyon nagy hitelességet kívánnak.

A másik közös pont a hálózat. A falugondnoki és tanyagondnoki hálózatok, ami azt jelenti, hogy az ország nagyon sok településén jelen vannak önök, munkájukkal, tevékenységükkel. A Máltai Szeretetszolgálat az ország közel 200 településén van jelen, ahol egy-egy helyi csoport működik és ott fejtik ki önkéntes tevékenységüket. Ott kell tevékenykednünk, ahol legrászorultabbakhoz a leginkább közel va-

gyunk, ott segítsünk a saját lakóhelyén, saját lakókörnyezetében, mert ott leszünk a leghatásosabbak és a leggyorsabbak.

Az együttműködés lehetőségére átérve meg kell említeni, hogy több szinten képzelhető el az együttműködés. Az első és legfontosabb az információ-szolgáltatás és az áramoltatás. A falugondnokok és a Máltai Szeretetszolgálat együttműködésében az egyik legfontosabb és leghangsúlyosabb elemnek gondolom, mert a falugondnokok az ismeretükkel, a településeken végzett munkájukkal, a Máltai Szeretetszolgálat ún. jelzőrendszerének rendkívüli és fontos tagjai lehetnek. Önök azok, akik fel tudják hívni az esetekre a figyelmet, és esetleg segítségét tudnak kérni a Máltai Sze-

Több település ünnepélyes keretek között adta át a kerékpárokat. Képeink az ünnepségek pillanatait örökítették meg. Csikérián például még lámpákkal is ellátták a bicikliket, és egy-egy mellényt is kaptak a kerékpárok mellé.

megfelelőnek, ha minden rászoruló családnak csak egy kerékpárt igényel – hátha így több pályázata nyer. Mások azzal próbálkoztak, hogy egy család több gyerekének is kértek biciklit.

Elkísértük Polyák Tibort akkor is, amikor a kerékpárokat házhoz szállította. Mindkét helyen, ahová vele megyünk, sok gyermek van. Tanyán él mind a két család, több kilométerre a falutól, illetve az iskolától. Fehérre meszelt kis ház mellett állunk meg a furgonnal: az apuka a szövetkezetben dolgozik, anyuka otthon van a gyerekekkel. Az ablakban pöttöm lurkófejek jelennek meg, de csak a bicikli boldog tulajdonosa, Virág Mónika jön ki a szülőkkel együtt. Szégyenlősen hajt néhány próbakört, de látható örömmel próbálgatja a bringát.

Surjánékhoz vezet a következő utunk. Az udvaron bútorok: a család Dunaújvárosból költözött a tanyára. Pana kitűnő tanuló: csendesen álldogál, de szeme felcsil-

lan, nem is annyira a bicikli láttán, hanem apjának ironikus viccei hallatán. – Ugrass ki a csomagtartóból – igyekszik lányából médiasztárt faragni az apuka, de csak boldog vigyort csal a lánya arcára. Lassan sötétedik, ezért fényképezni sem lehet már, sőt biciklizni is inkább csak lámpával, úgyhogy búcsút intünk.

Tanács Gábor

Vajdasági kapcsolatépítés

Február 16-án pénteken Kelebián konferenciát rendez egyesületünk a falu- és tanyagondnoki szolgálatok megismertetésére térségünkben a vajdasági testvértelepülésekkel rendelkező településeknek. A konferenciához az egyesület életét bemutató fotókiállítás kapcsolódik. Programunkat az NCA Kollégiuma támogatja.

Tervezett program:

- 10.00: Érkezés, regisztráció
- 10.30: Köszöntő – a dél-alföldi tanyagondnoki hálózat bemutatása – Maczkó József polgármester
- 10.50: óra A Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesületének szerepe, jelentős programjai a falugondnoki szolgálatok építésében – Csörsz Zelenák Katalin
- 11.10 A falu- és tanyagondnokság jelentősége – Kemény Bertalan
- 11.40 Határon átnyúló pályázati lehetőségek, együttműködések – tájékoztató
- 12.10 kávészünet
- 12.40 Falu- és tanyagondnoki szolgálatok bemutatkozása
- 12.55 Vajdasági testvértelepülések bemutatkozása
- 13.40 Kérdések és válaszok a falu- és tanyagondnokságról
- 14.00 Ebéd
- 15.15 Ruzsa, Ásotthalom, Öttömös, Kelebia tanyagondnoki szolgálatainak bemutatkozása – látogatás kiscsoportokban
- 17.00 Pohárköszöntő és a program zárása Ruzsa, Ásotthalom, Öttömös, Kelebia polgármesteri hivatalában

retetszolgálat önkénteseitől. Már van, aki egyébként ezt csinálja is. Bács-Kiskun Megyében több olyan település van, ahol a diszpécsernek jelez a tanya- vagy falugondnok, de nagyon örülnének, ha ebbe a munkába többen is bekapcsolódnának.

A második együttműködési lehetőség, hogy azokon a településeken, ahol a Máltai Szeretetszolgálat csoport működik, hozzáadott érték-ként, tehát a szociális szolgáltatást kiegészítő, kiegészítendő megjelent a máltai önkéntesek tevékenysége. Ez azt jelenti, hogy ha a falugondnok talál egy rászoruló embert, akkor a Máltai Szeretetszolgálat ottani csoportja, vagy önkéntesei akkor adomány formájában támogathatják az illetőt.

Azt gondolom, hogy ez az a két nagyon fontos elem, tehát az információszolgáltatás kölcsönösen, illetve a hozzáadott érték-ként megjelenő mál-

tai önkéntes tevékenység nagy adomány. Ezeket tovább kellene még fejleszteni, azt is figyelembe véve, hogy munkánk során, hosszú évek alatt nagyon sok tapasztalat felmerül, nagyon sok szociális szakmai tapasztalat felgyűlik és ezeket a tapasztalatokat célszerű összegyűjteni és közkinccsé tenni. Mielőtt elindulunk megváltani a világot, járjuk körbe a saját házunkat. Szeretném megemlíteni a képzések jelentőségét is. A Máltai Szeretetszolgálat képi az önkénteseit a szociális munkára, és ebben is egy együttműködési lehetőséget látok a falu- és tanyagondnokok között.

Én azt gondolom, hogy a falu- és tanyagondnokok tevékenységében is a legfontosabb a hitelesség, tehát hogy valóban végezzük önzetlenül, tiszteségesen ezt a munkát. Az emberek bizalmára múlhatatlanul szükség van. A bizalmat legkönnyebb úgy elveszíteni,

hogy kérdőjelek merülnek fel egy falu- illetve tanyagondnok tevékenységével kapcsolatban.

Az Önök tevékenysége az élhetőbb társadalom, a megtartó közösség fenntartásában egyszerűen nélkülözhetetlen. Németh Lászlót idézem: „A nemzet életének tüzeit a falusi házak közepén kell kigyújtani, ez az a kis egység, amelyet még mi ismerünk, s amelyben még minket is ismernek, mely több embert enged be a nemzet életébe, s milliókhoz közelebb fekvő kultúrköröket teremthet.”

Rigóné Kiss Éva,
Magyar Máltai Szeretetszolgálat kecskeméti csoportja

Egyesületünk Vérnyomásmérő szűrőprogramja

Mit tehetnek a falugondnokok az egészséges életre nevelésben, mivel segíthetik a betegségek korai felismerését a falvakban, s a tanyavilágban, ahol nincs helyben orvos, ahol a rendelési idő is csak heti 1-2 óra?

Bekapcsolódhatnak az egyesületünk által kezdeményezett lakossági szűrővizsgálatokba, mely által a szívinfarktus, az agyi érbetegségek, a magas vérnyomás visszaszorítható. Egyesületünkben eddig 36 falugondnok jutott pályázat révén vérnyomásmérőhöz: 10 fő 2003-ban a Szövetség általi programba kapcsolódott be, 26 falu- és tanyagondnok pedig az egyesületünk által meghirdetett vérnyomásmérő szűrőprogramba 2005-ben. Ezen falu- és tanyagondnokok azóta is folyamatosan végzik a szűrőmunkát, a vérnyomásmérést.

Célunk: ismeretek bővítése, szakmailag felkészültebb falu- és tanyagondnokok. Várjuk azon falu- és ta-

nyagondnokok jelentkezését február 10-ig, akik szívesen használnának munkájuk során vérnyomásmérőt, s vállalnák a felkészítést.

Így pályázatunk segítségével újabb 20-30 falu- és tanyagondnok végezhet vérnyomásmérést napi munkája során. Egyesületünk beszerzi pályázati támogatásból a vérnyomásmérőket. A programban részt venni kívánó falu- és tanyagondnokok orvos segítségével felkészítésen vesznek részt, megismerik a szűrővizsgálatok jelentőségét, megtanulják a vérnyomásmérő használatát, vérnyomásnaplót kapnak, melynek vezetését vállalniuk kell. A pályázati program eredményeit fél év elteltével orvos segítségével értékeljük.

A Szociális és Munkaügyi Minisztérium falugondnoki egyesületek számára kiírt pályázatán nyert egyesületünk támogatást a program megvalósítására.

Hírek

Kalendárium

Egyesületünk Alföldi Falugondnoki Kalendáriumot jelentet meg a Szociális és Munkaügyi Minisztérium támogatásával. A falu- és tanyagondnokoknak, s a szolgálatokat fenntartó önkormányzatoknak, intézményeknek, az egyesület munkáját segítő szakembereknek, az egyesület partnereinek szóló kalendárium hagyományos szerkesztésű lesz, 700 példányban jelentetjük meg.

A kalendárium az öt megye falu- és tanyagondnoki hálózat életével, eseményeivel foglalkozik. A Naptár – lesz a hagyományos kalendáriumi rész. Azt követi két év egyesületi életének jelentősebb eseményeit felölelő összefoglaló. Ezt követi a megyénkénti térkép és néhány falu- és tanyagondnoki szolgálat bemutatása, a szolgálatok működési jellegzetességeivel. A Kalendárium tartalmaz majd sajtófigyelést, s külön rovat (a Hasznos tudnivalók) foglalkozik a falugondnokokot foglalkoztató kérdésekre adott válaszokkal.

Várjuk a Kalendáriumhoz az anyagokat!

Konferencia

Február 16-án pénteken Kelebián konferenciát rendez egyesületünk a falu- és tanyagondnokságok bemutatására vajdasági partnereinknek az NCA kollégiuma támogatásával.

Civil Önszerveződés

Egyesületünk az Alföldi Civilekért Alapítvánnyal, valamint a Magyar Népművelők Egyesülete Bács-Kiskun Megyei Szervezetével együttműködve Falugondnokok a civilekért – Civilek a falugondnokokért címmel sikeres pályázatot nyújtott be a Nemzeti Civil Alapprogramhoz „Civil együttműködés öt megyében” címmel. Segítségekkel sikeresen feltérképeztük a falu- és tanyagondnokok településeken működő civil szervezeteket, s februárban kezdjük a szakmai műhelyek megvalósítását megyénként.

Egyesületünk honlapja

www.falugondnoksag.hu ;
www.tanyagondnoksag.hu címmel található meg honlapunk az interneten. Örömmel tapasztaltuk, hogy egyre többen keresik fel, nézik meg az ott található híradásokat. Kérjük keresse fel ön is!

Életem kész regény

FELHÍVÁS

Egy-egy érdekes és izgalmas élettörténet kapcsán sokszor megjegyezzük: „Az én életem kész regény!” Ezzel magam is tisztában vagyok, mióta ismerem a falu- és tanyagondnokok munkáját. Alkalmasint, ha elkísértem őket, találkoztunk olyan emberekkel, akik szívesen meséltek az életükről, tragédiáikról és örömeikről, talán olvasták is ezeket lapomban, a Szabad Földben. Szeretném, ha a Duna-Tisza Közi Hírlevél kedves olvasói, kollégáink jeleznék (telefonon, e-mailben, szóban), hogy kit ajánlanának ismerőseik, falustársaik, gondozottaik közül arra, hogy érdekletesen elmeséljék a velük történt, megírásra érdemes élethelyzeteket. Hogy mire gondolok? Miféle ragaszkodás az, amikor valaki lebontja a házát és magával viszi az építőanyagot, hogy egy másik helyen újra felépítse? Miként éli meg nehéz sorsát az idős asszony, hogyan viseli el férje bántalmazásait, aki a kultúrház színpadán hátorzongatóan szépen éneklő a népdalokat? Milyen élet kell ahhoz, hogy a távoli tanyavilágból, embertelen körülmények közül gyalog menjen be valaki a városi könyvtárba egy József Attila kötetért? Ilyen és ehhez hasonló, első hallásra talán jelentéktelennek tűnő történetek is érdekelnének, hiszen ezek főszereplői olyan emberek, akiknek a sorsát meg kell ismerni. Természetesen az említetteknek izgalmasabb, dramatikusabb, regényesebb történeteket is örömmel fogadok. A beküldők mindegyike könyvjutalomban részesül! A javaslatokat Csörsz Zelenák Katalinnál, vagy az impresszumban megadott elérhetőségeken kérjük jelezni.

Köszönöm az együttműködést:

Borzák Tibor
szerkesztő

Kilépés a Szövetségből

Egyesületünk elnöksége novemberi elnökségi ülésén döntött arról, hogy kilép a Magyar Tanya- és Falugondnoki Szövetségből. A döntést az egyesületünköt érő folyamatos támadások, vádaskodások tették szükségessé. A közös együttgondolkodás helyetti folytonos kioktatás, lejáratás (a mindannyiunk által tisztelt és szeretett Kemény Bertalan elleni kampány, feljelentések a korábbi elnökség egyes tagjai ellen, egyesületünk közös irodahasználatánál a köszönet helyett a rendőrségi és ügyészségi feljelentések sorozata, 15 éves konferenciánk bojkottálása, a HEFOP program akadályozása, figyelmetlen bonyolítása, elvégzett képzések tanúsítványainak visszatartása, az előadók díjainak több hónapos késéssel történő kifizetése; az új vezetőség megválasztása óta az információk visszatartása, az országos hírlevél megszüntetése, a falugondnokoknál, intézményvezetőknél, polgármestereknél, és egyéb hivatalos szervezeteknél egyesületünk lejáratása, a falu és tanyagondnoki dolgozatok át nem adása, a falugondnoki gyakorlati képzések ki nem fizetése, a módszertani és a szövetségi munka egybemosása, és még sorolhatnánk).

Ezzel persze nemcsak egyesületünknek ártottak, hanem a falu- és ta-

Hírek

nyagondnoki hálózatnak is, ahol most a kistelepüléseket sújtó megszorítások idején még fontosabb a közös gondolkodás, együttműködés, mint eddig. De együttműködni csak azzal lehet, aki maga is együtt akar működni, s azokkal egyesületünk a továbbiakban is együtt kíván dolgozni.

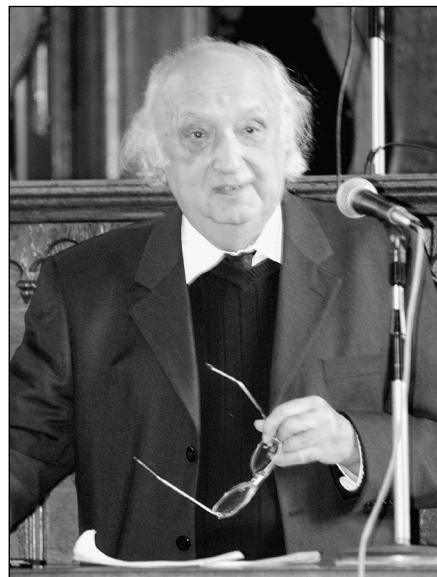
Jó visszaemlékezni mindazokra a számatlan alkalmakra, amikor egyesületünk tagjai társadalmi munkában részt vettek a Falugondnokok Háza felépítésében, s az ott eltöltött feledhetetlen napokra. Jó visszagondolni arra, hogy a korábbi – most csak ócsárolt és feljelentett – vezetés milyen eredményesen segítette a falugondnoki hálózat elismertségét: kéthavonta megjelenő hírlevél, kétevente megjelenő kalendáriumok, könyvek (Falugondnokság – a vidékfejlesztés szelíd módszere, Falugondnoki olvasókönyv) kutatások, konferenciák, fejlesztő programok bonyolításával (EU csatlakozás előkészítése program, PHARE munkajogi program, vérnyommérő szűrőprogram, HEFOP falugondnoki szakmai továbbképzések térítésmentesen.

Normatíva

A falu- és tanyagondnoki normatíva 2007. évre: 2 237 300 Ft falu-, illetve tanyagondnoki szolgáltatónként.

Autó matricák a falu- és tanyagondnoki autókra

Kérem, jelentkezzenek azon települések falu- és tanyagondnokai, akik még nem kapták meg az egységes emblémákat az autóikra, hogy el tudjuk készíttetni ezeket.

Kemény Bertl bácsi kórházban van. Kívánunk neki mielőbbi gyógyulást!

Az elektronikus ügyintézésről önkormányzatoknak

Az internet hazai elterjedése és a felhasználók magasabb szintű informatikai ismeretei megteremtették annak lehetőségét, hogy az önkormányzatok ügyfélbarát, elektronikus szolgáltatásokat nyújtsanak. Miközben hatékonyabban mérhetik fel az előttük álló feladatokat, kalkulálhatják erőforrás szükségleteiket, az ügyfélterheltsége csökken, ezzel párhuzamosan az önkormányzati munka hatékonysága, az ügyfél-elégedettség nő.

Fejlesztéseink eredményei túlmutatnak az egyszerű információ-szolgáltatáson, a netes megjelenésen. A ds-gate teljeskörűen kiszolgálja az Európai Unió és a Közigazgatási Eljárási Törvény által négy szintben definiált elektronikus ügyintézési folyamatokat. Ma már nem csak a nagy és biztos pénzügyi háttérrel rendelkező önkormányzatoknak van lehetőségük teljeskörű elektronikus ügyintézés biztosítására, hanem fejlesztési- és hardverberuházás nélkül, szoftver-bérllet formájában akár a legkisebbek számára is elérhető.

A ds-gate egy komplett, az önkormányzatok által könnyen bevezethető, az ügyintézők által könnyen használható rendszer, mely modularitása RÉVén képes bármely meglévő back-office (ügyviteli, iktató) alkalmazáshoz csatlakozni. Bevezetésével pontos képet kapunk az előttünk álló feladatokról, a folyamatban lévő ügyekről, míg egy időmátrix segítségével a hivatal vezetői számára ter-

vezhetővé válik az erőforrás gazdálkodás, a szabadságolások ütemezése. Lehetőséget teremt az önkormányzati feladatok távmunkában való ellátására, akár a GYED-en vagy egyéb okból távolmaradó munkatársak számára is.

A ds-gate teljes körű online ügyintézési lehetőséget biztosít, mintegy húsz ügytípus – hatósági bizonyítványok, igazolások, anyakönyvi, építési engedélyek, stb. – esetében, beleértve az adó- és illetékfizetések elektronikus lebonyolítását is.

Az online lehetőségek maximális kihasználása érdekében lehetőség van a határozatok elektronikus kiadására, miközben az elektronikus ügyintézés széleskörű elterjedéséig kiszolgálja a papíralapú ügyintézési igényeket is.

Az ügyfelek olyan kényelmi szolgáltatásokat is igénybe vehetnek, melyek egyrészt tehermentesítik az ügyintézőket, másrésztől biztosítják az iktatószám alapján nyomon követhető ügymenetet. A folyamatban lévő ügyekről, azok állásáról, befejezéséről SMS vagy e-mail értesítést is kérhetnek.

Információ kérhető:

Popper Ádám ügyvezető igazgató
DSDRD Kutató és Fejlesztő Kft
Telefon: 06-30/430-2233
Honlap: www.dsdrd.com

Visszatérés a munkaerőpiacra

A Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete 2005. augusztusában az újszilvási, a kunbaracsi, a fülöpházi, a fülöpkabai,

a harkakötönyi és az ordasi önkormányzattal partnerségben európai uniós pályázatot nyújtott be. Pályázatunk célja az volt, hogy ezekről a hátrányos helyzetű kistételepekről kiválasszunk 15 hölgyet, akiket képzéssel hozzásegítünk a munkaerőpiacra való visszatéréshez.

A pályázat bíráló bizottsága ötletünket támogatásra és megvalósításra érdemesnek találta, melyről az év végén értesülhettünk, de a támogatási szerződés aláírására és a projekt bonyolításához szükséges előleg utalására 2006. nyarán került csak sor, egy évvel a pályázat benyújtását követően.

2006. április 1-jével elkezdődött „A nők munkavállalásának ösztönzése az aprófalvakban és a tanyavilágban” című projektünk. Az első hat hónapban Csörszné Zelenák Katalin, a projekt vezetője felállította azt a szakmai csapatot, kiválasztotta azokat a szakembereket, akik a projekt 22 hónapja alatt a megvalósításban közreműködnek. A kistételepeken megkezdődött a lakosság informálása a programról, nyilvánosságra kerültek a felhívások, majd egy szakmai csapat írásos pályázatok és személyes elbeszélgetések alapján kiválasztotta a 15 bevonásra kerülő hölgyet. A hölgyek korukra és képzettségükre tekintettel egyaránt a legvegyesebb képet mutatták.

Mindezeket követhette a továbbképzési program kidolgozása és adaptációja, mely egyaránt figyelembe vette a hölgyek egyéni képességei és a települési önkormányzatok igényeit. A képzési program alapját a tanyasegítői képzés nyújtotta, de az kiegészült többek között olyan elemekkel mint tanulásméлет, önismeret, írott és verbális kommunikáció, szabadidő-szervezés, Internet és számítógép ismeretek. Beszerzésre kerültek a képzéshez szükséges eszközök is, többek között egy számítógép, egy laptop, egy nyomtató.

2006. október 1-jével megkezdődött a programba bevont hölgyek képzése. A 15 fő hétfőn és szerdán Kec-

keméten az Inkubátorházban elméleti képzésen vesz részt, kedden, csütörtökön és pénteken pedig saját településükön gyakorlati képzésen mélyítik el a szóban halottakat.

A szakmai megvalósítók minden igyekezetükkel azon vannak, hogy a hölgyek minél jobb közössége alakuljon ki, programban való részvételük pedig problémamentes legyen. Az előbbi érdekében szabadidős programokról gondoskodunk, az utóbbi cél érdekében pedig mentorok valamint jogi- és munkaerőpiaci szakember támogatják őket. És hogy az otthonmaradottak se szenvedjenek hiányt, a falu- és tanyagondnokok gyermekeiket iskolába, óvodába viszik, de az idős hozzátartozókról sem feledkeznek meg.

A megvalósítók a problémák elkerülése és a felmerült gondok megoldása érdekében rendszeresen értékelik a programot: kéthavonta konzorciumi, háromhavonta pedig oktatói megbeszélést tartunk. A megvalósítók visszajelzése az, hogy helyben, a kistételepek lakosai nagyon pozitívan fogadták a gyakorlaton lévő hölgyeket, feladatukat lelkesen, becsületesen végzik, melyet az elméleti oktatást tartó tanárok is csak megerősíteni tudtak.

S mi vár még ránk? Előttünk van a programból 12 hónap, a képzési szakasznak éppen hogy csak túl vagyunk a felén, a lányokra vizsga vár, majd következik a 6 havi foglalkoztatási szakasz. A hölgyek április 1-jétől saját településükön olyan munkát végeznek majd, mellyel a falugondnoknak segítenek, vagy olyan feladatokba kapcsolódnak be, melyet akár a falugondnok is végezhetne.

Kívánom, hogy a program a továbbiakban is zökkenőmentesen bonyolódjon, és mindannyiunk legnagyobb megelégedését szolgálja.

Moiskó Csilla

Speciális képzések

HEFOP 1.3.1. Európai Unió pályázatunk képzési részét néhány olyan speciális modullal egészítettük ki, amelyet az egyes résztvevők további munkájukban hasznosítani tudnak és segíti a hatékony munkavégzést. Így vettek részt a csoportból ketten az Európai források és együttműködések NIOK tréningen, egy résztvevő EU-s pályázati írói és projektvezetési ismeretek 80 órás tanfolyamán, 3 fő pedig az „Üdvözlünk a szektorban” című civil szférát bemutató képzésen. A továbbiakban is elő kívánjuk segíteni a programban résztvevők későbbi munkába állásához szükséges speciális képzéseken való részvételt.

Éder Edina értékelése:

Kétnapos tréningen vettünk részt Budapesten a NIOK Alapítvány szervezésében, dr. Henn Péter vezetésével. A képzés címe: Európai források és együttműködések. Szó volt a két nap folyamán mind a szervezetek, mind a magánszemélyek pályázati lehetőségeiről. Részleteztük az elmúlt két-három évre visszamenőleg és az elkövetkező tíz évre előre látható pályázati lehetőségeket. A kapcsolatteremtő rendszer felépítését is megvizsgáltuk, melyből kiderült, hogy Magyarországon még problémát jelent a kapcsolatépítés hiánya. Ez a képzés segített átlátni egy civil szférában dolgozó ember számára is azokat a lehetőségeket, amik 2007-2013 közt Magyarország rendelkezésére állnak. Részletesen osztályoztuk a lehetőségek tárházát az egyes ágazatok szerint (EMVA, AVOP, ROP, HEFOP). Fontos még, hogy a képzés szüneteiben szerzett új kapcsolatok számomra nagyon gyümölcsözőek voltak. Az órán elhangzott vélemények alapján kialakult az érdeklődő kapcsolatépítés. Egymás véleményéből tanultunk, és mindenki tökéletesen átérte a szóban forgó szervezet erősségét és hibáit.

Önkéntes falugondnoki segítők

A Humánerőforrás-fejlesztési Operatív Program által támogatott „Falugondnokok képzésével az aprófalvakban és tanyán élők társadalmi befogadásának előmozdításáért” című pályázati program részeként megkezdődött egy önkéntes alapon működő támogató hálózat kialakítása, hogy e módon gazdagítható legyen a falugondnoki humánerőforrást), időt és tárgyi feltételeket kell biztosítani. Az ilyen jellegű szolgáltatásoknak is alapvető lényege, hogy elérhetőek legyenek, és az esélyegyenlőséget szolgálják.

Mindezekkel egyetértve az egyik hallgató felhívta a figyelmet arra, hogy a segítő munkában nem tiszták, nem tisztázottak a kompetencia viszonyok. A problémák megoldásában határokat kell szabni, hogy elkerülhető legyen a túlgondozás veszélye. Az ellátottak a legjobb szándék következtében se váljanak önállótlaná.

Az emberi kapcsolatok dinamikáját a szeretet és hatalom szükséglete határozza meg. Igaz ez minden alapvető párkapcsolatra, mint az anya-gyermek kapcsolatra, a kölcsönösségen szolgálatok működése. A fél éves előkészítő munka eredményeként 2006. november 30-án a tanya- és falugondnokokat segítő önkéntesek részére felkészítő képzést szerveztünk.

A résztvevők bemutatkozását követően egyesületünk, valamint a falu- és tanyagondnokok munkájával ismerkedhettek meg a résztvevők Csörszné Zelenák Katalin előadásában. Ki segít a segítőknél? címmel Budainé Nagy Katalin folytatta a programot, melyet három gondolatkör köré csoportosított: a személyi segítés fontossága; az emberi kapcsolatok dinamikája, lélektana; valamint az együttműködés korlátai.

Budainé Nagy Katalin kifejtette, hogy a segítő szolgáltatások területén szemléletváltásra van szükség. Már nem tömegellátásban kell gondolkodni, hanem holisztikus, emberközpontú, személyre szabott megoldások kialakítására, aktív, képességeket integráló szolgáltatások létrehozására kell törekedni. Mindehhez embert (alapuló barátságra, valamint a tartalmas, teherbíró, értékes szeretetre, a szerelemre. És igaz ez a segítő kapcsolatokra is, ugyanis a szociális érintés minden esetben alapigénye mindkét félnek. Mit értünk szociális simogatás alatt? Hihetetlenül egyszerű gesztusokat.

Lehet az a szeretet kifejeződése, fizikai érintés, egy baráti gesztus, pozitív értékelés, dicséret. A falugondnoki szolgálat éppen ezért nagyszerű, mert a tanya- és falugondnokok ezeket az őszinte eszközöket használva megmaradnak a maguk egyszerűségében. Az ehhez szükséges jártasságok, képességek tanulhatóak. A segítőknél háromféle képességet kell kifejleszteni: a másokkal való együttérzés – az empátia, a tolerancia és a hitelesség képességét. Mindezeket azért, hogy a segítőknél képesek legyenek lehetőségeket belezárni a segítettbe. Úgy tudjanak segíteni, hogy az a másoknak örömet, sikerélményt okozzon. Nem feltétlenül kell mások helyett megoldaniuk a problémáikat.

Manapság felkapott jelszó az együttműködés. Saját bevallása szerint mindenki kooperál kollégákkal, partnerekkel, intézményekkel, szervezetekkel. A közös jövő, perspektíva feltételezi ennek realizálását. De valóság ezek az együttműködések? A képzés résztvevői összegyűjtötték az összefogás vélt és leküzdendő korlátait:

– Nincsenek hiteles, megbízható információk

– Nincsenek jó tapasztalatok hatékony együttműködésre

– A partnerség nincs jól elismerve

– Nem vállalja senki a kezdeményezést

– Arra várnak, hogy valaki más cselekedjen

– Nincs önbizalom

– Erős a rivalizálás, versengés

– Passzívak vagyunk

– Nagy hangsúlyt kapnak a negatív példák

– Elidegenedés: ő problémája, nem az enyém

– Alábecsüljük a kis eredményeket

– Csak az egyéni sikereket értékeljük

Korunk társadalmi betegségei, a közömbösség, a nemtörődömség és az irigység igazolja, hogy miért van szükség a falugondnokok, és az ő segítői munkájára, együttműködésére. A képzés végére úgy tűnt, hogy a jelenlevők részéről ennek nem lesz akadálya. A háttérmunkát végző tanyasegítők előléptek az egyesület számára is ismert és elismert tanyagondnoki segítőkké. A támogató hálózat részévé váltak.

Magyarország célba ér

Egyesületünk az Országos Foglalkoztatási Közalapítvány pályázati támogatásból rendezte meg a Lakiteleki Népfőiskolán a decemberi szakmai továbbképzést. Az alábbiakban az ott elhangzott előadások közül hívjuk fel néhányra a figyelmet. Lapunkban Molnár Ferenc, Friedrich Ágnes írását, valamint a Kamra-túrát bemutató anyagot közöljük.

Szenvedéellyel élni

Mikor mondjuk valakiről: függőségben él? Ha viselkedése miatt elvesztette személyes szabadságát, ha az illető bizonyos szempontból nem tud többé helyesen, kiegyensúlyozottan dönteni. Bár ez a viselkedés zavarja az érintettet saját magát, vagy akár a többieket is, mégsem hagy fel vele. Gyógyszerfüggősége, alkohol-, drog-, játékszenvedélye (stb.) kényszerű viselkedéssé válik. Ennek következtében alapvető személyiségvonásai is megváltozhatnak. Ez lassan és alattomosan következik be, és hosszú időn át észrevétlen marad. A szenvedélybeteg viselkedés az önbecsapás és a hazudozás kényszerét váltja ki, hogy az illető továbbra is „jó színben tűnjön fel” saját maga és mások szemében egyaránt.

Addig, amíg valaki úgy hódol szenvedélyeinek, hogy egészségét, társadalmi beilleszkedését, vagy munkabíró-képességét károsítaná, addig szinte senki nem fogja szenvedélybetegnek nevezni. Ez csak akkor következik be, ha ezeket az értékeket megsérti, ha érdeklődési köre elkezd beszűkülni, és a kényszeres magatartás egyre gyakrabban lép fel. Az ilyen helyzetbe jutott embereknek minél hamarabb szakszerű segítséget kell nyújtani.

A RÉV Szenvedélybeteg-segítő Szolgálat hálózatában több szolgáltatás – segítő kapcsolat, konzultáció, orvosi konzultáció, egyéni-, pár- és csoportterápia – várja a változást igénylő szenvedélybetegeket, ezek kortársait, hozzátartozóit. A RÉV jellemzői közül két olyan sajátosságot emelek ki, amelyek a jelenlegi társadalmi és jogszabályi környezetben nagy előnyt jelentenek.

A szenvedélybetegséghez sok félreértés, előítélet és nehezen vállalható vagy feldolgozható érzélem társul: morális elítélés, megbélyegzés vagy címkézés, bűnbakképzés, háritás és kivetítés, elítélő általánosítás, vagy éppen csak gyanakvás, félelem, neheztelés a környezet részéről, szégyen, bűntudat, zavar és bizonytalanság az érintett részéről. Ebben a társadalmi környezetben jelentős motiváló tényező az anonimitás biztosítása. Itt a neve vállalása nélkül is segítséget kaphat bárki problémája megoldásához. A másik kiemelt jellemző a kliensközpontúság, az elfogadás elve. Ott állunk a segítséget kérő kliens mellett, az ő állapotához és helyzetéhez igazítjuk a viszonylag könnyen teljesíthető elvárásokat, amelyek megadják a továbblépéshez szükséges kezdeti sikerélményeket és elin-

díthatják az óhajtott változást. Nem az intézmény, hanem a beteg határozza meg a kezelés kereteit.

A RÉV a pszichoszociális munka módszerét alkalmazza. Ez arra irányul, hogy az egyének, a családok, a csoportok és a társadalom részéről rendelkezésre álló lehetőségeket úgy mozgósítsuk, hogy a beteg magatartásában és helyzetében kedvező változásokat érjünk el, hogy az ő saját normáin és céljain belül, valamint társadalmi lehetőségeit figyelembe véve megelégedéssel éljen és lássa el családi és társadalmi feladatait.

A második legfontosabb elemnek a rendszerszemléletű megközelítést tartom. A szenvedélybeteget soha sem önmagában, hanem kapcsolati rendszerében szemléljük és kezeljük. A szenvedélybeteg legtöbbször – mindig? – a rosszul működő szociális környezet tünethordozója. Hallatlan érzékkel rendezi maga köré úgy a kapcsolatait, hogy mindenki támogassa az ő szerhasználó életformáját. Gyakran a szenvedélybeteg környezetéből keres fel először minket valaki. Mégpedig az, akinek már probléma a probléma. A kecskeméti RÉV gyakorlata alapján eseteink többsége már a hozzátartozóval való foglalkozással megkezdődik. A hozzátartozók a segítővel való kapcsolatban, vagy még hatékonyabban a hozzátartozói önszegítő csoportban a sorstársaktól tanulják meg, hogy mit nem szabad ten-

Szenvedélybetegek ellátását végző intézmények

Bács-Kiskun megye:

Bajai Kórház Felnőtt Pszichiátriai

Addiktológiai Gondozó,
6500 Baja, Pokorny u. 6.
06-79/321-551;
06-79/422-233/1791; /1167

Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat
„Harmónia” Szenvedélybetegek Otthona
Országos Módszertani Központ,
6211 Kaskantyú, III. kerület 1.
06-78/446-160

Rév Szenvedélybeteg-segítő Szolgálat,
6000 Kecskemét, Fecske u. 20.
06-76/415-466
80/204-226

Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat
Kórháza Pszichiátriai Osztály,
Pszichiátriai és Addiktológiai Gondozó
6000 Kecskemét, Izsáki u. 5.
06-76/516-941

Városi Kórház-Rendelőintézet Pszichiátriai
és Addiktológiai Gondozó
6100 Kiskunfélegyháza, Korond u. 5.
06-76/463-611/43

Szivárvány Személyes Gondoskodást
Nyújtó Intézmény,
6100 Kiskunfélegyháza, Nyomás u. 5.
06-76/463-433

Békés megye:

Egészségügyi és Szociális Ellátó Szervezet
5830 Battonya, Hősök tere 8.
06-68/456-184

Békés Megyei Képviselő Testület Pándy
Kálmán Kórháza Drogambulancia,
5701 Gyula, Semmelweis I. u. 1.
06-66/526-540

Békés Megyei Képviselő Testület Pándy
Kálmán Kórháza III. Pszichiátriai
Osztály Addiktológiai Részleg
5703 Gyula, Sitka u. 1., 06-66/526-000

Szarvas Város Önkormányzat

Egyesített Gyógyító-Megelőző Intézet
Addiktológia
5540 Szarvas, Vasút u. 46.
06-66/311-690
06-66/312-775

Csongrád megye:

Szeged Megyei Jogú Város
Dr. Farkasinszky Terézia
Ifjúsági Drogcentrum
6726 Szeged, Fésű u. 4.
06-62/436-353

A Józan Élet Megvalósításáért
Lehetőségház
6800 Hódmezővásárhely, Zrínyi út 9.
06-62/241-222

Területi Általános Megelőző
Addiktológiai Szakgondozó
6600 Szentes, Sima F. u. 44–58.
06-63/313-244/198

niük. Melyek azok a játszmászerűen rögzült magatartásformák, amelyekkel ők maguk is hozzájárulnak a szenvedélybetegség fenntartásához. Majd megtanulják azokat a viselkedésformákat, amelyek változásokat okoznak a rendszerben. A változások sorozata pedig előbb-utóbb eléri magát a tünethordozó szenvedélybeteget is.

Azért választottuk ezt a munkamódszert, mert meggyőződésünk, hogy a szenvedélybetegek és környezetük problémái elsősorban kapcsolati, viselkedési, valamint lélektani síkon igényelnek megoldást. A segítő kapcsolat alapelve az elfogadó attitűd. A segítség célja az önálló problémamegoldó készség aktiválása, erősítése. A hatékonyságot növeli, hogy az önsegítő csoportok tevékenysége által mozgósítani tudjuk a társas és csoportos önsegítés erőit, vagyis a hasonló élet helyzetben lévők összekapcsolását.

A RÉV szervezeti felépítését és a munkatársak szakmai összetételét alapvetően az a felismerés határozta meg, hogy a szenvedélybetegség komplex valóság, amelynek kezelése során az embert a maga teljes valóságában szemléljük. Ennek a szemléletmódnak és célnak felel meg a számos tudományterület szakembereit (szociális munkás, mentálhigiénikus, szociálpedagógus, addiktológiai konzultáns, pszichiáter, klinikai szakpszichológus, családterapeuta, teológus-lelkész, jogász) integráló RÉV Szolgálat.

Molnár Ferenc

RÉV Szendélybeteg-segítő
Szolgálat

Jász-Nagykú-Szolnok megye:

Városi Kórház Rendelőintézet
Pszichiátriai Gondozó
5400 Mezőtúr, Kossuth u. 7–11.
06-56/550-454

Humán Szolgáltató Központ (Drog)
Konzultációs és Információs Központ
5000 Szolnok, Városmajor út 67/A
06-56/420-614

Pest megye:

Támasz Addiktológiai Gondozó Hálózat
2092 Budakeszi, Fő u. 98.
06-23/451-552

Égészség Alkoholmentes Rehabilitációs
Egyesület, 2092 Budakeszi, Fő u. 258.
06-23/450-798

Evangeliumi Pünkösdi Közösség
„Hajnalcsillag” Szendélybeteg
Rehabilitációs Otthona
2330 Dunaharaszti,
Vörösmarty u. 17–19.
06-24/531-185; 06-24/531-186

KAMRA-TÚRA

A Bács-Kiskun Megyei Agrárkamara gesztorságával, az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium támogatásával megvalósuló Homokháti Célprogram keretében az elmúlt év során megkezdődött a homokháti tanyai gazdaságok gazdaudvar hálózatának kialakítása. A kezdeményezés részeszei azok a homokháti, kistermelő, tanyai/falusi gazdálkodók lehetnek, akik zöldség, gyümölcs, tej, tejtermék, méz, tojás kínálatukat valamint feldolgozott termékeiket (savanyúság, aszaltvány, befőtt, lekvár, húskészítmények: sonka, kolbász, hurka, zsír stb.) gazdaudvarukon kívánják értékesíteni.

Több mint hetven gazdaság élt a lehetőséggel és vált a hálózati tagjává. A hálózati tagság nem ró anyagi terheket a gazdálkodóra, de a vonatkozó élelmiszer-higiéniai/biztonsági előírások betartását, ellenőrizhetőségét, jó minőségű termék előállítását vállalnia kell a termelőnek.

A program többek között ezen elvárásoknak való megfelelést se-

gíti: képzéssel, ismeretterjesztő anyagok közreadásával, az egyszerűsített minőségbiztosítási rendszer kiépítésével a gazdaságokban.

A Gazdaudvar Hálózat termék kínálata az internetes honlapon (**www.kamra-tura.hu**) jelenik meg, ahol a valódi tanyai termékeket előtérbe helyező fogyasztók egyaránt választhatnak a friss zöldség gyümölcs termékekből és a házi ízekből, felvehetik a kapcsolatot a tanyai gazdákkal. A termékínálatot programkínálat erősíti a **www.homokhatsag.hu** honlapon száz település falusi/tanyai szálláshely, program, szabadidős információ érhető el.

A hazánkban új kezdeményezés egyre népszerűbb mind a gazdálkodók mind pedig a fogyasztók körében.

Információ:

Bács-Kiskun Megyei Agrárkamara Homokháti Programcentruma
Telefon: 06-76/481-335.

Továbbképzésekről

A 9/2000. Szociális Miniszteri rendelet alapján a falugondnoki alapképzés után a közalkalmazotti munkaviszonyban dolgozó falu- és tanyagondnokok számára az alapképzés megszerzése után kötelező továbbképzéseken is részt venni. A továbbképzési kötelezettség teljesítésének mérése pontozással történik és ötévente 60 kreditpontot kell a továbbképzések elvégzésével szerezni. Továbbképzési időszak 5 év. A továbbképzési időszak kezdete: a falugondnoki alapképzés megszerzésének napja.

Egyesületünkben 68 falu- és tanyagondnok vett részt a HEFOP 2.2. uniós pályázat keretében ingyenesen egy vagy két továbbképzésen.

Azok, akik a képzésekkel megszerzték a továbbképzésekhez szükséges 60 pontot, s a képzés elvégzését a Magyar Tanya- és Falugond-

noki Szövetség a Szociálpolitikai és Munkaügyi Intézetnek (volt NCSSZI) az elmúlt év végéig jelentette, s mindezek után munkahelyük is a megfelelő nyomtatványon a Szövetség tanúsítványa alapján bejelentette ugyanezen intézetnek a képzés elvégzését, azon falu- és tanyagondnokokat a Szociális Törvény 92/D §. (2) alapján az idei év első negyedének végén egy havi bér illeti meg.

(„A továbbképzést sikeresen befejező, személyes gondoskodást végző személyt anyagi elismerésben kell részesíteni. Az anyagi elismerés legkisebb összege a továbbképzésen részt vett személy egyhavi illetményével megegyező összeg. Az anyagi elismerést a továbbképzési kötelezettség teljesítését igazoló dokumentumok bemutatását követő év első negyedében kell kifizetni.” Szociális Törvény)

PÉLDÁT MUTATNAK AZ ELHAGYOTT TELEPÜLÉSEN

Gyűrűfűi szabályok

Az egykor virágzó, ám a hetvenes években elnéptelenedett kis falu, Gyűrűfű Baranya megyében, a Dél-Zselic erdős, dombos lankái között terül el. Alábbi írásunk példás újjáéledésükről szól.

Kis falvaink szerepének csökkenése, sőt pusztulása nem újkeletű probléma. Az ötvenes évektől hazánkban a szocialista gazdaságfejlesztés központjában az ipar fejlesztése állt. Ez a mezőgazdaság kirablását jelentette. A kötelező beszolgáltatások, az alacsony felvásárlási árak, a kulákliszták a paraszti közösség bomlásához, a földhöz való kötődés lazulásához vezettek. A körzetesítés, a szerep nélküli falvak fejlesztési megvonásai számos kiválóan működő, emberi kapcsolatokkal rendelkező falvat süllyesztettek el. Ilyen sorsra jutott többek közt Gyűrűfű is.

Az iskolát, a tsz-központot, a templomot megszüntették, egyre távolabbi falvakba helyezték. Az emberek helyzete kilátástalanná vált. E falusorvasztás annakidején nagy port kavart a médiában, hiszen két év alatt elnéptelenedett falunk. Elég volt néhány család elköltözése, az egységes közösség, mint egy lavina, megindult a környező városokba, községekbe. 1970 őszén az utolsó család sírva hagyta egy házát.

Húsz évig aludta „csipkerózsika álmát” az elhagyott falu, míg a kilencvenes években egy lelkes kis természet szerető csapat rátalált a helyre. Egy olyan önálló vízgyűjtő területet kerestek, amely viszonylag tiszta és ahol egy ökológiai alapokon működő, emberléptékű települést hozhatnak létre. Ma már az ország sok pontjáról ideköltözött nyolc család és egy egyedülálló él itt. Alapelvünk, hogy mind a természettel, mind egymással harmóniában éljünk. Ez a fenntartható, környezettudatos életformát, és az emberi kapcsolatok ápolását jelenti.

1996-ban helyi természetvédelmi terület lett környékünk, s ugyanebben az évben lépett életbe rendezési tervünk is. Ez a terv szabályozza a falu kialakítását, működését. Néhány pont belőle:

1. Házaink építésénél előnyben kell részesíteni a természetes anyagok felhasználását. Házaink tehát alapvetően vályogból készülnek.
2. Hasznosítani kell az alternatív energiaforrásokat. Házaink tetőjén napkollektorok találhatók, melyek a meleg vizet adják. Téli fűtésünk fával történik. (Lehetőleg minél közelebből, legalisan beszerezve.)
3. A lehulló csapadékvízet ciszternákban gyűjtjük. Kétkörös vízrendszerünk van: az ivóvíz a kútból jön, a használati víz a ciszternából.
4. Az elhasználódott víz tisztítása helyileg történjen. Nincs csatorna, a háztartásban keletkező szürkevizet nádágyas szennyvíztisztítóinkban kezeljük.
5. A keletkezett hulladékot lehetőség szerint komposztáljuk. Ez a szerves hulladéokra értendő. A keletkező – lehetőleg minél kevesebb – szervetlent visszaszállítjuk a városba.
6. Gazdálkodás során csak a biogazdaságban megengedett szereket szabad használni. Mind a kiskertekben, mind az állattartásban nem használunk agresszív vegyszereket, gyógyszereket. Az állataink helyileg termelt takarmányt fogyasztanak. Általában törekszünk a takarékosagra és a „helyi”-ségre a közlekedésben, vásárlásban, a mindennapi életben.

Ezenkívül tágabb környezetünkben is a fenntarthatóságot tartjuk szem előtt. Erdeinket Pro Silva módon kezeljük, gyepeinket legeltetjük, részben kaszáljuk. Cserjéseinkre gazdag élőviláguk miatt vigyázunk.

Van egy Egyesületünk, melynek szociális, kulturális és oktatási feladatai vannak. Tagjai rendszeresen összejárnak, az ünnepeink egy részét együtt töltjük.

Bízunk abban, hogy kis falvaink sorsa nem romlik tovább a további megszüntetésekkel (iskolák, posták stb.). Próbálunk mintát adni arra, hogy lehet helyben, fenntartható módon, falvaink szerepét megőrizve élni.

Gyakran rendezünk előadásokat is ezen a téren. Hagyományá vált a „vályog-tábor”, ahol ezt a környezetkímélő építési módot tanulhatják meg az érdeklődők. Jurta-egyetemet is szervezünk nyaranta, ahol elméleti és gyakorlati tapasztalatokkal gazdagodhatnak a résztvevők. A gyerekeknek pedig az erdei iskolánk nyújt hasznos és kellemes napokat.

További információ található a www.gyurufu.hu weboldalon.

Friedrich Ágnes falugondnok

Mosoly az ország arcán?

Tanácskozást rendezett az ünnepek előtt Gödöllőn, a Szent István Egyetemen a Magyar Urbanisztikai Társaság Falutagozata. Bár a teremben az is elhangzott, hogy „Mosoly az ország arcán a falu”, a rendezvény egésze korántsem volt ilyen derűs hangulatú.

A Magyar Urbanisztikai Társaság Falutagozata 2006 áprilisában alakult. Létrehozói – zömmel építészek – különösen aggódnak az aprófalvak és a tanyák jövője miatt. A tagozat elnökévé Ónodi Gábort, a Szent István Egyetem Környezet- és Tájgazdálkodási Intézetének igazgatóhelyettesét, az intézet területi tervezési tanszékének vezetőjét választották, aki maga is egy kicsi tanya tulajdonosa Jászszentlászló határában.

A tagozat a falumegújítási mozgalom hazai elterjesztését és megerősítését tekintti fő céljának. E mozgalom európai szervezete a bécsi székhelyű Európai Vidékfejlesztési és Falumegújítási Munkaközösség, amely 1996-ban megfogalmazta a vidéki régiók integrált fejlesztésének vezérelveit. Kiindulópontja: hosszú távon fenntartható fejlődés csak ott lehetséges, ahol nem marad gazda nélkül a táj. A paraszti gazdálkodás nemcsak a termelés miatt fontos, hanem a környezeti értékek, a kultúrtáj élővilágának megőrzésében is nélkülözhetetlen. Az európai munkacsoport alapelvei közé tartozik az önálló kezdeményezések támogatása, a falusi-tanyai közösségek öntudatának, önbizalmának erősítése. A Segítség az önsegítőknek! elve felértékeli a belső erőforrásokat (a talajtól, a víztől a tapasztalatokig, a helyi tudásig sok minden ide tartozhat) és ösztönzi a megújuló energiák (bioenergia, nap- és szélenergia) használatát.

A magyar közmondás szerint: Segíts magadon, az Isten is megsegít! Hogy vannak, akik komolyan veszik ezt falvainkban, arra szép példákat láthatunk a gödöllői tanácskozáson. Csak ámultunk, amikor a Tolna

megyei Nagyszékelyből érkezett Nyitrai Akos képeit nézegettük: az okos tervek és a helyi építőbrigádok keze nyomán hogyan születtek újjá az annyi bajt megélt falu romos házai. Krizsán András a 230 lelkes, Veszprém megyei Pula főépítészeként hasonló varázslatról számolt be. Az ormánsági Drávafokról érkezett Faludi Erika elmondta: nem bánta meg, hogy a kilencvenes évek elején odahagyta a minisztériumi főmunkatársi állást, s falutervezőnek szegődött. A sok küszködéssel elért eredmények mellett szólt arról is, milyen káros lehet minden egyoldalú szemlélet. A faapríték-tüzelés például önmagában jó dolog, mondta, de az már nem, hogy kipusztítják s faaprítéknak a pécsi erőműbe szállítják, drága pénzen, az Ormánság erdeit. Ugy, hogy közben az utakat is tönkreteszik. Aztán kínálják az aprítékot a Péctől tetemes távolságra lévő, fa nélkül maradt falvaknak, a visszaszállítási költség miatt egyáltalán nem olcsón. Mintha helyben nem tudnák azt a fát összevágni.

Megismerhettük Puskás Ferencet is, a keleti határszélről, a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Uszkaról. Ötven éve szerzett agrárdiplomát, és ENSZ-szakértőként bejárta a világot. Indiában tizennégyszer töltött hosszabb-rövidebb időt, s tapasztalatait igyekszik idehaza is hasznosítani. A világ egyik legnépesebb országában ugyanis nem akarják, hogy a nagyvárosok tovább duzzadjanak, arra ösztönzik az embereket, hogy maradjanak falun. Segítségre azonban csak az számíthat – nem annyira pénz, mint inkább termelési eszközök formájában –, aki maga is tesz valamit sor-

sa jobbra fordításáért. Így aztán nincs elhanyagolt kert, föld. Nálunk pedig német sárgarépat vásárol az uszkai cigány a tiszabecsi zöldségesboltban ahelyett, hogy termelne magának a kiskertben, háborog Puskás Ferenc. Többek között ezen szeretne változtatni Szatmárban.

Mosoly-e hát a falu az ország arcán, vagy inkább gondfelhő? Bizonyára egyik is, másik is. Például aki huszonnyolcezer forintos nyugdíjából tizenhatezret költ gyógyszerre, nyilván kevesebbet mosolyog. Hazánkban több mint ezer aprófal, azaz ötszáz lelkesnél kisebb település van, s ezekben sokan élnek igen nehéz körülmények között. De – ahogy a tanácskozás egyik dokumentumában olvasható – „tisztá még a tekintet, egyenes még a gerinc, hitele van még a szónak, erős itt még a kézfogás és köszönnek egymásnak az emberek”. Hozzátehetjük azonban: sajnos már e számunkra oly kedves világban sem mindenütt...

A Falutagozat a vidéken élő emberek életminőségének javításáért, a lakóhelytől független esélyegyenlőség megteremtéséért mindazokkal együtt akar működni, akik ezt a célt magukénak vallják. Szakmai és civil szervezetekkel, önkormányzati szövetségekkel, fejlesztési tanácsokkal, a vidékpolitikában hatáskörrel bíró kormányzati szervekkel és parlamenti testületekkel, s nem utolsósorban oktatási, kutatási intézményekkel.

Számítanak a fiatalokra, akik a Szent István Egyetemen is szép számmal voltak jelen a tanácskozáson. A tagozat elnöksége döntött arról is, hogy az egyetemi és főiskolai hallgatók számára a Magyar Urbanisztikai Társaság Diplomadíj pályázata keretében meghirdeti a vidék- és falufejlesztési szekciót.

Dulai Sándor

(Megjelent 2006 decemberében, a Szabad Föld karácsonyi számában.)

Felkötjük a farsang farkát

Így mondták még jó ötven éve az idősebb emberek, ha farsang idején meglátogatták a rokonokat, barátokat, ismerősöket, vagy szórakozni mentek.

A vízkeresztől hamvazószerdáig tartó időszak a vigadozás, mulatozás, evés-ivás, bálozás, karneválozás ideje, amit viszont majd böjt követ. Alig léptünk át az új esztendőbe, január 6-án (azaz vízkereszt vagy háromkirályok napján) máris kezdetét veszi a lakomázás, szórakozás másfél-kéthónapos időszaka.

Eredetét tekintve a farsang számos ősi hagyománnyal, valamint népszokással van kapcsolatban; egyes elemeiben még a pogány téltemető, tavaszváró és termékenységi ünnepek rítusai ismerhetők fel. Az egyház évszázadokig üldözte a farsangi pogány szokásokat, később már inkább átengedte ezt az időszakot a vidámságnak, egészséges életörömnak, szórakozásnak. Ekkortájt emlékezett meg az Evangélium a kánai menyegzőről, Jézus első csodatételéről: a lakodalomban elfogyott a bor, s Jézus mintegy hatszáz liternyi vizet borra változtatta. Ezzel is magyarázható, hogy a lakodalmak többségét farsang idején tartották.

A farsang igazi hazája Itália, ahol szokása az ókorra nyúlik vissza. Magyarországon a középkorban, főként német mintára terjedt el a farsang megünneplésének szokása. Igen változatos és sokszínű, gazdag, részben vallásos jellegű néphagyomány kapcsolódott hozzá: álarcos és jelmezes alakoskodások, dramatikus

Néprajzolás

játékok, báli multságok, kakasütés, tuskóhúzás, termékenységi varázslások kötődtek ünnepi időszakához.

A fonók, bálak, farsangi felvonulások álarcai, maskarái, maszkái a halottakra való emlékezéssel függenek össze, s részben a gonosz, rontó szellemek elriasztására, megtévesztésére szolgáltak, valamint a termékenységet biztosították. A farsang a tél és a tavasz küzdelmének szimbolikus megjelenítése is egyben, a tél búcsúztatása és a tavasz várásának ünnepe. Ilyenek a kormozás, busójárás, téltemetés – melyek a tél mint gonosz elűzését jelképezték.

A legtöbb népszokást a farsangi időszak végén, a farsang „farkán” tartották – azaz – farsangvasárnap, farsanghétfőn és húshagyókedden. Ilyenkor maskarába bújó emberek jártak házról házra, adományokat gyűjtöttek, köszöntőket mondtak, mellyel az esztendő bőséges termését az emberek jövőbeli sikereit hivatottak megjelölni.

Ismertek a farsangi napok jellegzetes táji megnevezései is, úgymint a farsangvasárnapot megelőző kövér- vagy zabálócsütörtök, mely elnevezés onnan származik, hogy ilyenkor kezdtek meg a farsangi ételek készítését. A farsang utolsó napját jelölő húshagyókedd elnevezés is a hús elhagyását, a böjt kezdetét jelzi. Amikor elérkezett

húshagyó éjféle, megkondult a harang, jelezve, hogy vége a farsangnak. A bírót letette a vonót vagy dudát, mert „begyött a böjt.” Másnap a hamvazó- vagy böjtfogadoszerda, már a hosszú böjt megkezdésének első napja. Ismert volt még a szerdát követő csunkacsütörtök elnevezés is, mely onnan ered, hogy ezen a napon még el lehetett fogyasztani a maradékot. Hogy valójában mit is ettek a régi farsangi lakomákon, hogy voltak-e kizárólag erre az ünnepre készített ételek – sajnos nem sok ismeret áll rendelkezésünkre. Az biztos, hogy a farsang jellegzetes étele a fánk, amelynek mágikus erőt tulajdonítottak.

A farsangi multságokat gazdagon terített asztalok jellemzik, de sok bajt megelőzhetünk, ha a farsangi evés-ivás, bálozás, bolondozás, maskarálás közben azt is szem előtt tartjuk, amit a népi bölcsesség a farsang szóval megfogalmazott: „Minden farsangnak van böjtje”.

„Adja Isten, így szól, többször is,
másszor is,
Hogy így megviduljon közöttünk
a komor is;
Más egészségéért, magunk hasznára,
Eresszük ezt a bort a többek útjára:
Adjon Isten sok pénzt, bort, búzát,
pecsenyét:
Éltesse vármegyénk új vejét és menyét:
Éljen a barátság közöttünk s a szerelem;
Aki engem szeret igyék egyet velem!”
A vendégek erre éljént kiáltanak,
A muzsikák pedig öröm-tust rántanak;
Tajtétkzó poharát Carnevál kiissza,
S az urak prositot kiáltanak vissza...

(Csokonai: Dorottya, részlet)

Tisztelettel meghívunk és várunk

Bács-Kiskun, Csongrád, Békés, Jász-Nagykun-Szolnok és Pest megyéből minden falu- és tanya-gondnokot 2006. február 6-án kedden Kecskemétre az Inkubátorházba (Ipoly u.1/A. 1. emelet) egyesületi közgyűlésre.

Tervezett program:

9.00–9.30: Érkezés, tagdíjak rendezése

9.30–10.00: Fotópályázat eredményhirdetése

10.00: Az egyesület elmúlt évi munkájának értékelése – Frieber Gábor elnök,

Közhasznúsági jelentés és számviteli beszámoló a 2006. évről
Ellenőrző Bizottság jelentése
A 2007. évi munkaterv és költségvetés

Pályázati programjaink, továbbképzések
Pályázati lehetőségek
Tagfelvétel

A program 14.30 órakor ebéddel zárul.

Visszajelentkezéseket legkésőbb január 31-ig várunk!

DUNA-TISZA KÖZI FALUGONDNOKI HÍRLEVÉL

Kiadja:

a Falugondnokok

Duna-Tisza Közi Egyesülete

e-mail: info@falugondnoknag.hu

Telefonszám:

06-76/507-543

Fax: 06-76/507-544

Szerkeszti:

Borzák Tibor, Csörsz Zelenák Katalin,

Tóth Márta, Moiskó Csilla

Rajz: Vida Ágnes

Engedélyszám: 2.9/776-1/2006

Nyomda: Print 2000, Kecskemét

**Megjelent
a Nemzeti Civil Alap támogatásával**